

Oświadczenie złożone przez senatora Aleksandra Szweda na 5. posiedzeniu Senatu w dniu 24 stycznia 2024 r.

Oświadczenie skierowane do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Czesława Siekierskiego

Szanowny Panie Ministrze!

W całej Polsce odbywa się dzisiaj ogólnopolski protest rolników. Protesty odbędą się w ponad 150 miejscach w Polsce, każdy organizowany jest przez indywidualnych rolników lub regionalne struktury związkowe. Jest to wspólny strajk rolników i organizacji rolniczych. Rolnicy stają przeciwko rozwiązaniom wprowadzanym przez Unię Europejską i jednoczą się w protestach z rolnikami z Niemiec, Francji, Litwy, Rumunii czy Holandii. Oto główne postulaty.

1. Rolnicy postulują zatrzymanie niekontrolowanego importu towarów rolno-spożywczych z Ukrainy i innych krajów pozaunijnych niestosujących norm Unii Europejskiej. Konieczne jest przygotowanie strategii akcesyjnej Ukrainy do Unii Europejskiej w obszarze rolnictwa z podziałem na sektory. Europejskich rolników obowiązują koszty i regulacje, którym nie podlegają producenci rolni z Ukrainy oraz z innych krajów spoza Wspólnoty. Dopuszczenie na rynek europejski towarów rolno-spożywczych z krajów pozaunijnych bez żadnych regulacji jest skrajną nieodpowiedzialnością Komisji Europejskiej. Dlatego rząd Zjednoczonej Prawicy w kwietniu ub.r. podjął decyzję o zamknięciu granicy z Ukrainą. Nie baliśmy się postawić Unii Europejskiej w obronie polskich rolników. Te ograniczenia nadal obowiązują. Unia Europejska pracuje obecnie nad kolejnym przedłużeniem otwarcia granic z Ukrainą, na co nie można się zgodzić. Co w tej kwestii zamierza pana resort? W czasie kampanii PSL obiecywało wprowadzenie systemu kaucji. Do tej pory do prac w Sejmie nie trafił projekt ich ustawy kaucyjnej, która rzekomo miała rozwiązać problem. Czy w tej kwestii toczą się prace legislacyjne w pana resorcie? Jeśli tak, to kiedy możemy się spodziewać takiej ustawy?

2. Rolnicy żądają rewizji wspólnej polityki rolnej. Wspólna polityka rolna powinna być spójną polityką regionów, uwzględniającą specyfikę rolnictwa na danym terenie. Rolnicy protestują przeciwko ograniczeniu produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz nakładaniu kolejnych obostrzeń środowiskowych wynikających z Europejskiego Zielonego Ładu – chodzi o tzw. ekoschematy ugorowania. Dlatego rząd Prawa i Sprawiedliwości uprościł plan strategiczny wspólnej polityki rolnej, umożliwiając otrzymanie ryczałtu zastępującego pozostałe płatności, m.in. ekoschematy, dla gospodarstw do 5 ha, uprościliśmy ekoschematy, w tym rolnictwo węglowe. W poprzednim roku rząd Prawa i Sprawiedliwości wywalczył odstąpienie od obowiązku ugorowania ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w związku z wojną na Ukrainie. Co zrobi w tej kwestii rząd Koalicji Obywatelskiej, Trzeciej Drogi i Lewicy? Co zrobi państwa resort?

3. Rolnicy żądają rozdysponowania wśród rodzinnych gospodarstw rolnych ziemi powracającej do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z tzw. trzydziestek. Zgodnie z prawem spółki, które nie wyłączyły dobrowolnie 30% dzierżawionych państwowych gruntów po upływie terminu umowy dzierżawy, nie mają już prawa pierwokupu ziemi ani prawa do przedłużenia dzierżawy. Rząd Zjednoczonej Prawicy wprowadził ustawę dotyczącą ochrony ziemi. Zabezpieczył szczególnie kwestię sprzedaży ziemi z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Wprowadzona została elektroniczna ewidencja działek, która pozwala na transparentny dostęp do informacji o działkach będących w zasobie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Przy oddziałach terenowych KOWR działają rady społeczne, które opiniują gospodarowanie ziemią. Teraz Prawo i Sprawiedliwość złoży projekt ustawy, która zapewni ich działanie na poziomie ustawowym oraz zapewni jawność ich obrad. Jakie stanowisko w tej kwestii zajmie pański resort?

4. Rolnicy żądają także rozdzielania produkcji roślinnej i zwierzęcej przy szacowaniu strat w gospodarstwach hodowlanych w związku z suszą. Przypomnę, że w połowie ubiegłego roku jako rząd Zjednoczonej Prawicy przyjęliśmy przepisy dotyczące rozdzielania produkcji roślinnej i zwierzęcej przy szacowaniu strat suszowych. Wypracowaliśmy, wspólnie z rolnikami, propozycje zmian dotyczących wypłacania środków w ramach szkód spowodowanych suszą. Dlaczego nowe kierownictwo Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jeszcze tego nie przyjęło? W budżecie państwa zabezpieczyliśmy 1,4 miliarda zł na wypłatę odszkodowań suszowych.

5. Rolnicy żądają regulacji prawnych, które pozwolą chronić opłacalność w produkcji roślinnej i będą zabezpieczały gospodarstwa rolne przed gwałtownymi wzrostami kosztów produkcji oraz gwałtownymi

spadkami cen skupu, poniżej opłacalności. Dlatego posłowie klubu Prawa i Sprawiedliwości oraz Kukiz'15 złożyli projekt ustawy zapewniającej rolnikom otrzymanie przy sprzedaży ceny nie niższej niż koszty wytworzenia – to tzw. ustawa hiszpańska, czyli rozwiązania wzorowane na przepisach przyjętych w Hiszpanii. Pozycja rolnika w łańcuchu dostaw musi być wzmocniona, a rolnik musi uzyskać godną cenę za swoje produkty. Jakie stanowisko w tej kwestii zajmie pański resort?

6. Rolnicy żądają deklaracji utrzymania dopłat do paliwa rolniczego na poziomie 2 zł. W 2023 r. rząd Prawa i Sprawiedliwości podniósł tę stawkę do 2 zł. Uzyskaliśmy na to zgodę Komisji Europejskiej. Czy nowy rząd wystąpił o taką zgodę do Komisji Europejskiej i czy planuje przeznaczyć środki na ten cel, aby stawka została podniesiona ze 1,46 zł do 2 zł również w roku 2024?

7. Rolnicy żądają utrzymania w 2024 r. wysokości środków pomocowych w odniesieniu do wszystkich zbóż, rzepaku, owoców oraz innych produktów na poziomie z 2023 r., w związku z destabilizacją rynku spowodowaną napływem produktów rolnych spoza Unii Europejskiej. Od czasu destabilizacji europejskiego rynku rolnego przez produkty rolne z Ukrainy uruchomiliśmy, jako Prawo i Sprawiedliwość, rekordowe wsparcie dla rolników, w łącznej wysokości 15 miliardów zł. W ubiegłym roku rząd Prawa i Sprawiedliwości wypłacił rekordowe wsparcie dla producentów zbóż. Jakie środki na pomoc dla rolników zamierza przeznaczyć rząd Koalicji Obywatelskiej, Trzeciej Drogi i Lewicy w roku bieżącym?

Podzielając postulaty rolników, proszę o odpowiedź na przedstawione oświadczenie.

Aleksander Szwed